

6. Trimiterea de delegați ai Centralei în toate lagărele sau centrele cu evrei, pentru a controla la fața locului distribuția ajutoarelor în numerar sau în natură.

7. Intervenții pentru asigurarea cadrului celor ce se repatriază.

8. Intervenții pentru înăbușarea aplicării de sancțiuni precum asupra celor nevinovați sau pentru eliberarea lor imediată.

I. Oscar Kraus
[Signature]

Coronel Billig
[Signature]

1) Vapnearea-Grosulova. Dintr-o comunicare primită de la Donath și Vineș reiese că ei ar fi fost înștiințați că la noi se află o sumă de bani pt. ei. Or, noi n'am primit nimic pt. ei, și nici măcar sumele avansate nu ni s'au restituit încă. - Cum deținuții sunt complet lipsiți de orice posibilitate de a se ajuta singuri, intrucât, spre deosebire de Vapnearea, ei nu sunt întrebuințați la muncă, lagărul aflându-se la 40 km deșertare de la Tiraspol, urmează ca, împreună cu Schönberger, să hotărâți dacă nu este cazul ca să li se trimească ajutoare prin Moghilev, dat fiind că au posibilitatea de a trimite un delegat la noi pt. ridicarea banilor. Rugăm să cercetați această chestiune numai dacă și din toate punctele de vedere. Nu uitați că printre deținuți se află aproape 100 de paralizați în urma arărilor otrăvirii cu linte.

2) Din cei 78 oameni trimiși de la Vapnearea la Râbnita, 18 au fost retrimiși în lagărul Grosulova, iar din restul de 60, 14 persoane se află internate în spital. Situația lor este mizerabilă, intrucât micul ajutor primit din partea comunității de acolo dispăre din cauza repatrierii dorochoienilor, din cauza și a celorlalți, din care majoritatea erau scutiți de la munca de folos obștesc, pt. care plăteau taxe. Nu uitați că cei mai mulți au fost condamnați pe timpul gardiștilor, numai pt. faptul că sunt evrei, prin înscenări de procese, și că o mare parte din ei sunt tineri. Trebuie insistat ca să revină la Grosulova, iar în orice caz trebuie ajutați, în special cu medicamente, aflându-se printre ei un număr foarte mare de bolnavi (printre cari și Dr. Crișan), cari suferă de malarie.

3) Căci cel mai arzător problemă este aceea a asistenței pt. populația evacuată din Cernăuți și din celelalte orașe ocupate. Până cum se aude, repatrierea se va face treptat, iar cernăuțenii deși la urmă, înaintea basarabenilor. Din motive neînțelese aceste orașe nu sunt reprezentate în conducere, sub pretext că nu sunt agreate de autorități. Acesta nu corespunde realității, intrucât în alte colonii (de ex. la Smerince) chiar șeful este cernăuțean, iar Cernăuții au fost reprezentați și în fostul Birou pt. Organizarea Muncii. În special însă trebuie ținut seama de faptul că, spre deosebire de celelalte orașe, Cernăuții și celelalte localități ocupate n'au fost evacuate în întregime, ci numai clase mijlocie, rămânând aproape nici un ajutor individual, ceea ce înseamnă o mare mortalitate. Oricare ar fi părerea noastră despre bucatăriile întreținute de unele orașe, ca Radauți, Vetra-Dornei, Dorohoi, totuși acestea au umplut un gol, ajutând populația evacuată din orașele respective să reziste. Trebuie deci găsită modalitatea de a ajuta și pe cei evacuați din Cernăuți și celelalte orașe ocupate. De asemenea trebuie tuturor instituțiilor de asistență până la repatrierea lor. Propunem ca cei mai indicați și demni de încredere pe: Nathan Isaac, care de j. săptămâni se străduiește să reorganizeze cooperativa și care timp de un an a condus în mod ireproșabil aprovizionarea; Dr. Kaiman Finkler, organizatorul și conducătorul spitalului de boli infecțioase, și Prof. Josef Hanfer, care a mai făcut parte și din comitet, pentru ca ei să primească ajutoarele pt. toată populația, iar pt. Basarabenii ar fi cel mai indicat Ing. Cuhovschi. - Iar în ceea ce privește pe cernăuțeni, li s'ar putea da locul în drept al ei dispun de cei mai mulți specialiști necesari economiei, așa încât ar trebui să se acorde atenție repatrierea.

Cei mai neglijati dintre toti evreii evaquați au fost întotdeauna cei din colonile mici și dela sate. Aceștia se recrutează din cei evaquați din lagărul Voinet, în cea mai mare parte, apoi din oameni complet lipsiți de mijloace, cari trăseser numai depe urma cerșitului. Este un fapt necontestat de nimeni că cea mai mare parte din ajutoarele primite din țară au fost repartizate coloniilor mari, iar cele mici au fost neglijate. Trebuie deci găsit modalitatea pentru a se veni în ajutorul acestor colonii mici, prin împărțire directă a ajutoarelor, mai ales a medicamentelor și alimentelor la fața locului. Acum cu cea mai repatrierea Doroholenilor s'a dovedit că cel mai bogat dela sat trăiește și trăiește mult mai prost decât cel mai sărac dintr-o colonie mare.

R A P O R T S U M A R

despre repatrierea primului lot de deportați în Transnistria

Pentru motivele pe care le vom arăta mai departe, primul transport de repatriați nu a putut pleca din Moghila decât în seara zilei de 19 Decembrie 1943.

Iată cum s'au succedat transporturile:

Transp. No.	Plecarea din Moghila	Plecarea din Voinet	Numărul celor repatriați
1	19.XII.ora 23	20.XII.ora 16,15	1530
2	21.XII. " 20	22.XII. " 15,30	1529
3	23.XII. " 23	24.XII. " 15	1633
4	24.XII. " 23	25.XII. " 14	1271
5	25.XII. " 17,30	26.XII. " 16,30	144
Total			6107

Dintre cei repatriați prin punctele de trecere Moghila - Otaci - Voinet, 5944 sunt doroholeni și 163 din restul Țării.

Din ultima categorie 72 au trecut cu transportul No.4 și 91 cu transportul No.5. Ei provin din grupul de 218, foști internați la Vapniar și triști de nevinovați.

X X

X

Operațiunea s'a efectuat în condiții dificile.

a) Ea a trebuit să fie scindată în trei:

- 1) Concentrarea oamenilor, vizita medicală, depăzirea, îmbarcarea în tren și prima vizită vamală în Moghila.
- 2) Pregătirea aprovizionării în Otaci și
- 3) Revizia vamală, controlul polițienesc, alimentarea, îmbarcarea și expedierea convoiului la punctul de frontieră, gara Voinet.

Acste operațiuni au trebuit făcute uneori concomitent, pentru a câștiga timp și a nu lăsa oamenii să stea zile întregi, în mod suplimentar, în clădirile de izolare, pe câmp sau în vagoanele neînchise.

b) Greutatea cea mai mare a fost orga depăzirii și a desinfecării.

./.